

## Lagutskottet

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av fängelselagen och häktningsslagen samt 9 § i lagen om försvarstillstånd**

### INLEDNING

#### *Remiss*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av fängelselagen och häktningsslagen samt 9 § i lagen om försvarstillstånd (RP 53/2025 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

#### *Utlåtande*

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 29/2025 rd

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Anna-Liisa Sandvik, justitieministeriet
- polisöverinspektör Sami Ryhänen, inrikesministeriet
- äldre justitieombudsmannasekreterare Matti Vartia, riksdagens justitieombudsmans kansli
- förvaltningsrättsdomare Taina Hakkarainen, Helsingfors förvaltningsdomstol
- jurist Heidi Lokasaari, Brottspåföljdsmyndigheten
- enhetschef Miia Tolvi, Vittis fängelse
- enhetschef Susanna Schugk-Laulumaa, Riihimäki fängelse
- tf. enhetschef Annika Finnberg, Vanda fängelse
- kriminalkommissarie Kari-Pekka Raulahti, polisinrättningen i Östra Nyland
- direktör Jussi Korkeamäki, Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (VTH)
- ombudsman Marjatta Kaurala, Liv utan brott (RETS)
- verksamhetsledare Marko Rajamäki, KRIS-Suomen keskusliitto ry
- advokat Minna Pilviö, Finlands Advokater
- ordförande Seija Mäenpää, Vankilavirkailijain Liitto VVL ry
- professor Sakari Melander
- professor Matti Tolvanen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- social- och hälsovårdsministeriet
- barnombudsmannens byrå

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

- Sukeva fängelse
- Centralförbundet för Barnskydd rf
- Vankien vanhemmat ry.

### PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att fängelselagen, häktningsslagen och lagen om försvarstillstånd ändras.

Det föreslås att förutsättningarna för placering i öppen anstalt preciseras så att det när beslutet om placering fattas ägnas större uppmärksamhet åt den typ av brott som fången har begått och hur farlig fången är. Syftet med ändringsförslagen är att säkerställa att sådana fångar som bedöms fortsätta med brottslig verksamhet eller äventyra säkerheten i en öppen anstalt inte placeras i öppen anstalt. Förslaget förtydligar nuvarande praxis för placeringen av fångar.

Förutsättningarna för placering på säkerhetsavdelning ändras så att de bättre motsvarar säkerhetsavdelningens karaktär av en säkerhetsåtgärd. Syftet med att en fånge placeras på säkerhetsavdelning ska uttryckligen vara att förhindra framtida brottslig verksamhet eller verksamhet som allvarligt äventyrar fängelsesäkerheten. Ändringsförslagen syftar till att man genom placeringen av fångar på säkerhetsavdelning ska kunna ingripa i synnerhet i organiserad brottslighet i fängelset. Det föreslås också bestämmelser som gör det möjligt att placera en häktad på säkerhetsavdelning.

Ett ytterligare syfte med propositionen är att förhindra användning och smuggling av berusningsmedel i fängelset. Enligt förslaget ska beslut om avlyssning av telefonsamtal i fortsättningen kunna meddelas för en viss tid. Vidare föreslås bestämmelser om att en på säkerhetsavdelning placerad fångs samtal vid besök av barn ska få avlyssnas och spelas in.

De ovannämnda ändringsförslagen baserar sig på regeringsprogrammet för Petteri Orpos regering "Ett starkt och engagerat Finland".

Vidare föreslås ändringar som avser bestämmelser om begränsning av intagning i fängelse vid störningssituationer i samhället. Propositionen innehåller även vissa korrigeringar av teknisk natur i fängelselagen och häktningsslagen. Också det förslag som gäller ändring av lagen om försvarstillstånd är en teknisk korrigering.

Lagarna avses träda i kraft våren 2026.

### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår flera ändringar i fängelselagen och häktningsslagen. Propositionens syftar framför allt till att precisera förutsättningarna för placering i öppen anstalt i enlighet med skrivningarna i regeringsprogrammet. Målet är att förbättra beredskapen att sörja för säkerheten i fångelserna och göra det lättare att ingripa i synnerhet i organiserad brottslighet i fängelser.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och är lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med anmärkningarna och ändringarna nedan.

### *Placering i öppen anstalt*

Det föreslås att förutsättningarna för placering i öppen anstalt preciseras så att det när beslutet om placering fattas ägnas större uppmärksamhet åt den typ av brott som fången har begått och hur farlig fången är. Syftet är att säkerställa att sådana fångar som bedöms fortsätta med brottslig verksamhet eller äventyra säkerheten i en öppen anstalt inte placeras i öppen anstalt. Enligt propositionen är syftet att förtydliga nuvarande praxis så att utgångspunkten ska vara att exempelvis personer med kopplingar till organiserad brottslighet inte placeras i öppen anstalt (se RP, s. 21).

Lagutskottet välkomnar att säkerhetsaspekterna beaktas i högre grad när förutsättningarna för placering i öppen anstalt bedöms, eftersom det med tanke på fångarna och fängelsepersonalen är väsentligt att sörja för fängelsesäkerheten. I enlighet med propositionens utgångspunkter är det dock viktigt med tanke på proportionaliteten och målen för verkställigheten av fängelsestraff att möjligheten att placera i öppen anstalt inte på förhand och kategoriskt utesluts för en enda grupp av fångar. Placering i öppen anstalt bör således övervägas från fall till fall utifrån aktuella och korrekta uppgifter om fången i fråga.

Enligt uppgifter till utskottet har det placerats några minderåriga fångar i öppna anstalter, men det har förekommit utmaningar bland annat när det gäller att hålla en minderårig fange avskild från vuxna fångar samt att ordna det stöd, de aktiviteter och den utbildning som en minderårig behöver. Det finns alltså knappt om viktiga strukturer, stödpersonal och utbildningsmöjligheter för minderåriga fångar i öppna anstalter. En minderårig fange som kan placeras i öppen anstalt har därför kunnat placeras på en barnskyddsanstalt som placering utanför fängelset.

Justitieministeriet och social- och hälsovårdsministeriet bedömer för närvarande behoven av att utveckla placeringen av minderåriga fångar, och avsikten är att en proposition om detta ska lämnas före utgången av valperioden. Utskottet anser att projektet behövs och att frågor som gäller minderåriga fångar samt förhållandet mellan verkställigheten av straff och barnskydd utvärderas noggrant.

### *Placering på säkerhetsavdelning*

I ett fängelse kan det av säkerhetsskäl finnas en avdelning som är isolerad från den övriga anstalten (5 kap. 5 § i fängelselagen). De som placerats på en säkerhetsavdelning har endast kontakt med varandra. Deras kontakt med andra fångar i fängelset har förhindrats och fångarnas sysselsättning sker på avdelningen. Dessutom sker det en noggrann övervakning av kontakten mellan fångar som placerats på säkerhetsavdelningen och personer utanför anstalten.

Bestämmelserna om säkerhetsavdelningar togs in i lagstiftningen 1998 för att motarbeta kriminalitet i fängelserna. Avsikten var att placeringen vid säkerhetsavdelningen inte ska vara något tilläggsstraff, utan en säkerhetsåtgärd i syfte att hindra att brottslig eller därmed jämförbar verksamhet fortsätter i fängelset (se RP 10/1998 rd, s. 24 II). Enligt uppgift uppfyller den gällande regleringen inte på bästa möjliga sätt detta mål. Syftet med propositionen är att det ska bli lättare än för

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

närvarande att kunna placera i synnerhet medlemmar i organiserade kriminella sammanslutningar på säkerhetsavdelning (se RP, bl.a. s. 22 och 23).

Villkoren för placering på en säkerhetsavdelning stadgas i 5 kap. 6 § i fängelselagen. Enligt 1 mom. kan en fånge placeras på en säkerhetsavdelning, om det finns grundad anledning att misstänka bland annat att fången som gärningsman eller delaktig gör sig skyldig till ett brott som avses i 50 kap. 1, 2 eller 4 § i strafflagen eller till något annat brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst 4 år. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att en fånge kan placeras på en säkerhetsavdelning, om det är nödvändigt bland annat för att förhindra att fången fortsätter med sin brottsliga verksamhet i fängelset (5 kap. 6 § 1 mom. 1 punkten i lagförslag 1). En motsvarande bestämmelse föreslås bli fogad som en ny bestämmelse till häktningslagen (3 kap. 2 c § 1 punkten i lagförslag 2).

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande om propositionen att det med tanke på kravet på exakthet och noggrann avgränsning när det gäller inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna skulle vara motiverat att noggrannare än vad som föreslås föreskriva om villkoren som gäller fortsatt brottslig verksamhet (se GrUU 29/2025 rd). Samma anmärkning gäller motsvarande bestämmelse som föreslås i häktningslagen. Också vid lagutskottets sakkunnigutfrågning har det ansetts behövligt att föreskriva mer exakt än vad som föreslagits om villkoren.

Lagutskottet konstaterar att de föreslagna ändringarna innebär att utgångspunkten för placeringen på en säkerhetsavdelning är att placeringen är nödvändig för att förhindra sådan verksamhet som avses i bestämmelsen. I fortsättningen förutsätts det dock inte längre misstanke om att vissa brottsrekvisit uppfylls, så förutsättningarna har till denna del definierats vagare än för närvarande.

Lagutskottet anser att kravet på nödvändighet är motiverat med beaktande av att placeringen på en säkerhetsavdelning avsevärt begränsar fångens rättigheter. Dessutom är det ändamålsenligt med tanke på propositionens syfte att ändra villkoren för placering på en säkerhetsavdelning så att de bättre än för närvarande ska motsvara säkerhetsavdelningens karaktär av en säkerhetsåtgärd och återspeglar att placeringen på en säkerhetsavdelning ska avses vara en sista utväg för att förhindra sådan verksamhet som anges i bestämmelsen (se RP, s. 12 och 23). Utskottet anser det också motiverat att placeringen på en säkerhetsavdelning inte längre i fortsättningen ska kopplas till misstanke om vissa brott som fastställs genom brottsrekvisit och straffskala. Det förtydligar att det inte är fråga om ett tilläggsstraff för tidigare brott. Utskottet föreslår dock att villkoret om fortsatt brottslig verksamhet preciseras på det sätt som beskrivs nedan i detaljmotiveringen.

### *Avlyssning och upptagning av samtal vid besök av barn*

I propositionen föreslås det att en på säkerhetsavdelning placerad fånges samtal vid ett besök av barn som avses i 13 kap. 5 § i fängelselagen får avlyssnas och upptas på teknisk väg. En motsvarande möjlighet föreslås i häktningslagen.

Besök av barn är en särskild, övervakad form av umgänge, som i regel övervakas antingen med anställda närvarande eller så att anställda ser kamerabilden och gör en upptagning av samtalet. Redan i nuläget kan samtalet avlyssnas när anställda är närvarande (se. RP, s. 24).

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

Grundlagsutskottet betonar i sitt utlåtande om propositionen att till den del den föreslagna regleringen är relevant för barnet ska den tolkas och tillämpas så att barnets bästa kommer i främsta rummet (se GrUU 29/2025 rd).

Lagutskottet instämmer i grundlagsutskottets förslag och betonar att barnets bästa ska komma i främsta rummet när beslut fattas och när beslutet tillämpas. Som det framgår av propositionen är utgångspunkten att barnets intresse betjänas genom att barnet kan hålla kontakt med sin förälder också när föräldern avtjänar fängelsestraff (s. 62). Enbart ankomsten till ett fängelse kan dock för barnet vara en upplevelse som ökar otrygghetskänslan. Även vetskapen om avlyssning och inspelning av ett samtal kan påverka vad barnet vill föra fram och påverka upprätthållandet av föräldrarnas och barnets förhållande. Å andra sidan kan barnets bästa också vara en orsak att avlyssna och spela in samtalet. Av propositionsmotiven framgår att det i och med möjligheten till övervakning inte finns något hinder för att förutom barnet en ledsagare eller någon annan besökare, exempelvis barnets andra förälder, kan närvara vid ett besök på en säkerhetsavdelning.

Barnet ska informeras klart och begripligt om att samtalet avlyssnas och spelas in. Det är befogat att betona detta i utbildningen för Brottspåföljdsmyndighetens personal, liksom att barnets bästa ska beaktas och komma i främsta rummet.

### *Begränsning av intagning i fängelse*

Intagningen i fängelse kan för närvarande begränsas främst för att jämna ut ett plötsligt ökande antal fångar. I propositionen föreslås det att intagningen i fängelse kan begränsas i olika störningssituationer i samhället och under undantagsförhållanden (2 kap. 1 a § 4 mom. i lagförslag 1). Lagutskottet anser att den föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet är motiverad. Enligt uppgift är avsikten att under denna regeringsperiod lämna en andra proposition om fängelselagen och häktningsslagen. Propositionen innehåller närmare förslag till verkställighet av fängelsestraff och samhällspåföljder vid störningssituationer i samhället. Utskottet anser det vara viktigt att man i detta sammanhang också bedömer en noggrannare definition av störningssituationer i samhället och undantagsförhållanden.

## DETALJMOTIVERING

### **1. Lagen om ändring av fängelselagen**

#### ***2 kap. Inledande av verkställighet***

**1 §. Inledande av verkställighet av fängelsestraff.** Utskottet gör en språklig korrigering i 4 mom. i den finska texten.

#### ***5 kap. Placering i fängelset***

**6 §. Villkor för placering på en säkerhetsavdelning.** Med hänvisning till det som sägs ovan i utskottets överväganden föreslår lagutskottet att villkoret i 1 mom. 1 punkten ändras som följer: ”fortsätter med brottslig verksamhet, vilket äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset”.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

Säkerhetsavdelningarnas syfte att trygga fängelsesäkerheten talar för att villkoret kopplas till äventyrande av ordningen och säkerheten i fängelset. Kopplingen är också förenlig med fängelselagens systematik, eftersom man i fängelselagen av hävd har använt begreppet ordningen och säkerheten i fängelset som en förutsättning för olika åtgärder.

Kopplingen av villkoret till fängelsesäkerheten ligger också i linje med Brottpåföljdsmyndighetens uppgifter och befogenheter, som i princip är bundna till fängelsemiljön och tryggheten av fängelsesäkerheten. Brottpåföljdsmyndighetens uppgifter och befogenheter hänför sig således inte till brottsbekämpningen och samhällets säkerhet i vid bemärkelse.

Syftet med placeringen på en säkerhetsavdelning är särskilt att förhindra att den organiserade brottsligheten i fängelset fortsätter med brottslig verksamhet, vilket äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset. Bestämmelsen kan tillämpas till exempel om fången försöker fortsätta med narkotikabrottslighet i fängelset (se RP, s. 23). Placeringen på en säkerhetsavdelning kan dock ha en avskräckande eller minskande effekt också på brottsligheten utanför fängelset i och med att säkerhetsavdelningen effektivare övervakar kommunikation och kontakter utanför fängelset.

På det sätt som framgår av propositionsmotiven ska placeringen på en säkerhetsavdelning grunda sig på en fallspecifik helhetsbedömning av fångens verksamhet. Eftersom det är fråga om en säkerhetsåtgärd, det vill säga förhindrande av framtida brottslighet och verksamhet som allvarligt äventyrar fängelsesäkerheten, är ett villkor inte att den brottsliga verksamheten de facto har fortsatt och att ordningen och säkerheten i fängelset har äventyrats. Det krävs inte heller full säkerhet om att den brottsliga verksamheten som äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset fortsätter, men det ska kunna anses sannolikt utifrån någon konkret omständighet, såsom tips. För tydlighetens skull konstaterar utskottet också att den fortsatta brottsliga verksamheten som avses i villkoret inte behöver ha samband med det brott eller den brottsliga verksamheten som fången har dömts för.

### **8 kap. Sysselsättning**

**11 §. Återkallande av tillstånd eller placering. (Ny).** Med hänvisning till motiveringen till 18 kap. 6 § föreslår lagutskottet att det till 8 kap. 11 § i fängelselagen fogas *ett nytt 3 mom. och att ingressen ses över.*

### **13 kap. Besök och andra kontakter utom fängelset**

**2 §. Besöksrum och övervakning av besök. 13 §. Kontakt via videolänk. (Ny).** Det föreslås att 3 mom. i den gällande 2 § ändras så att en på säkerhetsavdelning placerad fånges samtal får avlyssnas och upptas utöver vid ett övervakat besök enligt 3 § också vid besök av barn enligt 5 §.

Brottpåföljdsmyndigheten och flera fängelser fäste vid sakkunnigutfrågningen utskottets uppmärksamhet vid att den gällande lagstiftningen inte gör det möjligt att avlyssna och uppta möten som sker via videolänk.

Enligt uppgift från justitieministeriet tillämpas enligt gällande lagstiftning endast 13 kap. 2 § 2 mom. på övervakningen av kontakter som sker via videolänk, men inte 3 mom. i paragrafen. Det innebär att möten via videolänk övervakas antingen tekniskt eller i närvaro av en tjänsteman

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

vid Brottspåföljdsmyndigheten. Teknisk övervakning omfattar visning och upptagning av bild, men inte avlyssning av samtal och inspelning av ljud.

Bestämmelserna om videomöten trädde i kraft 2015. Enligt justitieministeriet verkar syftet enligt förarbetena till lagen (se RP 45/2014 rd) ha varit att övervakningen av videomöten på alla sätt ska vara enhetlig med övervakningen av övervakade möten. Hänvisningen som möjliggör teknisk avlyssning och inspelning av ljud vid videomöten har dock av misstag glömts bort i 13 kap. 13 § 2 mom. Det är således fråga om ett hänvisningstekniskt fel.

Lagutskottet anser utifrån inkomna uppgifter att det är motiverat att det hänvisningstekniska felet korrigeras i detta sammanhang och att övervakningen av videomöten förenhetligas med övervakningen av övervakade möten. Därför föreslår utskottet att det till 13 kap. 13 § 2 mom. i fängelselagen fogas en hänvisning till 2 § 3 mom. i samma kapitel. Dessutom är det motiverat att till meningen om en fånge som är placerad på en säkerhetsavdelning i 13 kap. 2 § 3 mom. foga en hänvisning till sådan kontakt via videolänk som avses i 13 §. I enlighet med det som föreslås ovan bör lagförslagets *ingress* ses över.

### **16 kap. Granskning av fängelselokaler och fångar**

**3 §. Säkerhetskontroll av fångar.** Det föreslås att *1 mom.* ändras så att säkerhetskontroll av en fånge inte längre ska begränsas till fängelset, fängelseområdet eller transporter. Den kan således utföras också utanför fängelset, exempelvis på en fånge som med tillstånd befinner sig utanför fängelset, om det behövs exempelvis av säkerhetshänsyn (se RP, s. 51).

Enligt *3 mom.* i den gällande paragrafen kan en fånge i det syfte som nämns i *1 mom.* åläggas att byta kläder i närvaro av anställda. Enligt 1 kap. 5 § 1 mom. i fängelselagen ska fångar bemötas med aktning för människovärdet. En motsvarande bestämmelse finns i 1 kap. 5 § 1 mom. i häktningsslagen. Således ska den som ålägger fångar att byta kläder handla finkänsligt och beakta att klädbytet ska ske på ett lämpligt ställe och i en lämplig situation.

### **18 kap. Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel**

**6 §. Användning av maktmedel.** Det föreslås att *1 mom.* i den gällande paragrafen ändras så att rätten att använda maktmedel inte längre begränsas till ett fängelse, dess område eller dess omedelbara närhet, fångtransporter eller sysselsättning som övervakas av Brottspåföljdsmyndigheten. Enligt propositionsmotiven ska maktmedel därmed få användas exempelvis i samband med placering i en anstalt utanför fängelset eller övervakning av tillstånd för sysselsättning utanför fängelset (s. 53).

Det föreslås också att det till momentet fogas en ny *4 punkt* med stöd av vilken maktmedel ska få användas för att gripa en fånge som placerats i en anstalt utanför fängelset och förpassa fången till fängelset. Utskottet föreslår att punkten preciseras så att det av den framgår möjligheten att använda maktmedel i enlighet med propositionsmotiven också i samband med övervakningen av tillstånd för sysselsättning utanför fängelset.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

Enligt propositionsmotiven avses med den nya 4 punkten situationer där en fånge med stöd av det föreslagna nya 8 kap. 11 § 3 mom. ska förpassas till fängelse på grund av återkallelse av en placering eller behandlingen av ett disciplinärende. Propositionen innehåller dock ingen sådan ny bestämmelse. Enligt uppgift ingick en sådan bestämmelse i den proposition som var på remiss. Utskottet föreslår att bestämmelsen fogas till lagförslaget för tydlighetens skull. Också lagförslagets *ingress* bör ses över på grund av detta.

### **2. Lagen om ändring av häktningsslagen**

#### ***3 kap. Placering i fängelset, basvård och förflyttning***

**2 b §. Säkerhetsavdelning.** I 1 mom. uppräknas var bestämmelser om begränsning av rättigheterna för häktade som placerats på en säkerhetsavdelning finns. I momentet saknas en hänvisning till 8 kap. 8 §, där det föreskrivs om brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation på en säkerhetsavdelning. Utskottet föreslår att hänvisningen fogas till momentet.

**2 c §. Villkor för placering på en säkerhetsavdelning.** Utskottet hänvisar till detaljmotiven till 5 kap. 6 § i lagförslag 1 och föreslår att motsvarande ändring görs i 1 punkten i den aktuella paragrafen.

#### ***9 kap. Besök och andra kontakter utom fängelset***

**1 §. Besök. 10 §. Kontakt via videolänk. (Ny)** Utskottet hänvisar till detaljmotiven till 13 kap. 2 och 13 § i lagförslag 1 ovan och föreslår att motsvarande justeringar görs i 9 kap. 1 § 3 mom. och 10 § 2 mom i lagförslag 2. Också lagförslagets *ingress* behöver ses över.

#### ***11 kap. Granskning av fängelselokaler och häktade***

**3 §. Säkerhetskontroll av häktade.** Det föreslås att 1 mom. ändras på motsvarande sätt som bestämmelserna i 16 kap. 3 § i fängelselagen.

Enligt 3 mom. i den gällande paragrafen kan en häktad i det syfte som nämns i 1 mom. åläggas att byta kläder i närvaro av anställda. Utskottet hänvisar till det som sägs ovan i detaljmotiveringen till 16 kap. 3 § i lagförslag 1.

## **FÖRSLAG TILL BESLUT**

Lagutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslag 3 i proposition RP 53/2025 rd utan ändringar.*

*Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i RP 53/2025 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)*

*Utskottets ändringsförslag*

1.

## Lag

### om ändring av fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i fängelselagen (767/2005) 5 kap. 7 § 2 mom., och  
*ändras* 1 kap. 9 § 2 mom., 2 kap. 1 § 4 mom. och 12 § 1 mom., 4 kap. 9 § 1 och 2 mom., 5 kap.  
5 och 6 §, rubriken för 7 § samt 9 § 3 mom., 6 kap. 1 §, 11 kap. 2 § och 3 § 2 mom. 2 punkten samt  
8 § 1 mom., 12 kap. 7 § 1 mom., 8 § 1 mom. samt 11 § 2 mom., 13 kap. 2 § 3 mom. **och 13 § 2  
mom.**, 16 kap. 3 § 1 mom. samt 18 kap. 2 § och 5 § 1 mom. samt 6 § 1 mom.,  
av dem 1 kap. 9 § 2 mom., 5 kap. 9 § 3 mom. och 12 kap. 11 § 2 mom. sådana de lyder i lag 222/  
2022, 2 kap. 1 § 4 mom. och 12 § 1 mom. sådana de lyder i lag 33/2015, 4 kap. 9 § 1 mom. och  
6 kap. 1 § sådana de lyder i lag 1302/2021, 5 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 222/  
2022, 11 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 393/2015, 11 kap. 3 § 2 punkten och 8 §  
1 mom. **samt 13 kap. 13 § 2 mom.** sådana de lyder i lag 393/2015, 12 kap. 7 § 1 mom. och 8 § 1  
mom. samt 13 kap. 2 § 3 mom. sådana de lyder i lag 290/2021 samt 18 kap. 2 § sådan den lyder  
delvis ändrad i lag 507/2019, och 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 735/2011, **samt:**  
**fogas till 8 kap 11 § ett nytt 3 mom.**  
som följer:

1 kap.

### Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse

9 §

#### *Behörighet utom tjänstetid*

En verkställighetsansvarigs beslutanderätt när det gäller beslut om strafftiden eller efterlysning får, om saken inte tål uppskov, utövas av den jourhavande tjänstemannen vid Brottsförmyndigheten.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

### 2 kap.

#### Inledande av verkställighet

##### 1 §

##### *Inledande av verkställighet av fängelsestraff*

Intagning i fängelse kan begränsas i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden samt under undantagsförhållanden, om begränsningen är nödvändig för att säkerställa att verkställigheten av fängelse är säker för samhället, personalen och fångarna på det sätt som förutsätts i 1 kap. 3 § 2 mom. Begränsningarna kan gälla dem som dömts till förvandlingsstraff för böter och till ovillkorligt fängelsestraff på mindre än två år. Begränsningarna kan gälla i högst sex månader. Begränsningarna kan förlängas högst sex månader åt gången, om det fortfarande är nödvändigt av orsaker som anges i detta moment. Verkställigheten av straffet ska dock inledas, om det utdömda straffet skulle förfalla på grund av begränsningarna.

##### 12 §

##### *Närmare bestämmelser och föreskrifter*

Närmare bestämmelser om inledande av fängelsestraff och om uppskov med verkställigheten, om verkställighet av en dom utan laga kraft, om hörande och efterlysning av den dömd samt om betalning av böter i fängelse utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av justitieministeriet utfärdas närmare bestämmelser om när en begränsning av intagningen i fängelse inleds och avslutas samt om det sätt på vilket intagningen i fängelse begränsas.

### 4 kap.

#### Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset

##### 9 §

##### *Placering i öppen anstalt*

En dömd kan från frihet placeras direkt i en öppen anstalt om han eller hon tillsammans eller separat ska avtjäna ett förvandlingsstraff för böter eller ett fängelsestraff på högst två år. Den dömd kan åläggas att anmäla sig i ett slutet fängelse innan han eller hon förpassas till öppen anstalt. Ett villkor för placering i öppen anstalt är att fången förbinder sig till drogfrihet och att genomgå sådan kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § samt till sådan övervakning med tekniska anordningar som avses i 1 § 2 mom. i detta kapitel.

Den dömd ska dock placeras i ett slutet fängelse, om det finns grundad anledning att misstänka att han eller hon

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

- 1) inte lämpar sig för den sysselsättning som ordnas eller godkänns av den öppna anstalten,
  - 2) inte kommer att iaktta ordningen i den öppna anstalten,
  - 3) fortsätter med sin brottsliga verksamhet,
  - 4) äventyrar en annan fånges eller någon annans säkerhet,
  - 5) utan tillstånd avlägsnar sig från den öppna anstalten, eller
  - 6) inte kommer att iaktta drogfrihet eller samtycka till kontroll av drogfrihet.
- 

### 5 kap.

#### Placering i fängelset

##### 5 §

##### *Säkerhetsavdelning*

I ett fängelse kan det av säkerhetsskäl finnas en avdelning som är isolerad från det övriga fängelset (*säkerhetsavdelning*).

Bestämmelser om begränsning av rättigheterna för fångar som placerats på en säkerhetsavdelning finns i 8 kap. 3 § 2 mom., 11 kap. 2 § 2 mom., 3 § 2 mom. och 4 § 2 mom., 12 kap. 8 § samt 13 kap. 2 § 3 mom.

En läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska utan dröjsmål underrättas om placering på en säkerhetsavdelning. Fångar som placerats på en säkerhetsavdelning och deras hälsotillstånd ska noggrant följas.

##### 6 §

##### *Villkor för placering på en säkerhetsavdelning*

En fånge kan placeras på en säkerhetsavdelning, om det är nödvändigt för att förhindra att fången

- 1) fortsätter med **brottslig verksamhet, vilket äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset,**
- 2) försöker rymma eller är föremål för fritagningsförsök, eller
- 3) på något annat sätt än de som avses i 1 eller 2 punkten allvarligt äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset eller en annan fånges eller någon annans säkerhet i fängelset.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

### 7 §

#### *Varaktigheten av placering på säkerhetsavdelning*

---

### 9 §

#### *Beslutanderätt*

---

Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet fattar på förslag av enhetschefen för fängelset eller enhetschefen för enheten för klientbedömning, eller efter att ha hört dessa, beslut om placering och fortsatt placering av fångar på säkerhetsavdelningar.

### 6 kap.

#### **Förflyttning från ett fängelse till ett annat**

### 1 §

#### *Förflyttning från slutet fängelse till öppen anstalt*

En fänge kan oberoende av straffets längd förflyttas från ett slutet fängelse till en öppen anstalt för att avtjäna den återstående delen av straffet, om

- 1) förflyttningen till öppen anstalt främjar genomförandet av planen för strafftiden,
- 2) den sysselsättning som ordnas i den öppna anstalten eller någon annan sysselsättning som den öppna anstalten godkänner är lämplig för fången,
- 3) det kan anses sannolikt att fången iakttar ordningen i den öppna anstalten, inte fortsätter med brottslig verksamhet, inte äventyrar en annan fånges eller någon annans säkerhet och inte utan tillstånd avlägsnar sig från den öppna anstalten,
- 4) fången förbinder sig att avstå från berusningsmedel och sådana dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen samt förbinder sig att genomgå den kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § i denna lag, och
- 5) fången förbinder sig till sådan övervakning med tekniska anordningar som avses i 4 kap. 1 § 2 mom.

Vid förflyttning av en fänge från ett slutet fängelse till en öppen anstalt iakttas 4 kap. 8 §.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

8 kap.

### Sysselsättning

#### 11 § (Ny)

##### *Återkallande av tillstånd eller placering*

---

En tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten kan förpassa en fånge som placerats i en anstalt utanför fängelset och den egendom han eller hon medför till fängelse under den tid som krävs för att utreda återkallelse av en placering utanför fängelset eller för att behandla ett disciplinärende. (Nytt)

11 kap.

### Fritid

2 §

##### *Deltagande i fritidsverksamhet*

En fånge får delta i fritidsverksamhet och tillbringa fritiden tillsammans med andra fångar.

En fånge som placerats på en säkerhetsavdelning får delta i fritidsaktiviteter som lämpar sig för säkerhetsavdelningen. En fånge som placerats på en säkerhetsavdelning får tillbringa fritiden tillsammans med andra fångar på säkerhetsavdelningen på ett sätt som lämpar sig för säkerhetsavdelningen.

Deltagandet kan förbjudas eller begränsas, om fången

- 1) avtjänar straff i enrum enligt 15 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten, eller
- 2) är föremål för åtgärder enligt 15 kap. 11 § eller 18 kap. 1 § 1 mom.

Fångar som är berusade eller stör fritidsverksamheten eller äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset kan förvägras rätt att delta i ett fritidsevenemang.

3 §

##### *Religionsutövning*

---

En fånge har rätt att delta i religiösa sammankomster, om fången inte

- 
- 2) är föremål för åtgärder enligt 15 kap. 11 § eller 18 kap. 1 § 1 mom.
-

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

### 8 §

#### *Beslutanderätt*

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om att förvägra deltagande i fritidsverksamhet, en gudstjänst, en andaktsstund eller någon annan religiös sammankomst enligt 3 § eller tillträde till fängelsebiblioteket och om sådant förbud eller sådan begränsning av deltagande som avses i 2 § 3 mom. Sammankomstens arrangör ska höras innan beslutet om förvägran fattas.

---

### 12 kap.

#### **Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation**

### 7 §

#### *Avlyssning och inspelning av telefonsamtal*

En fånges telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till avlyssning och inspelning av telefonsamtal får fattas för högst 14 dagar åt gången.

---

### 8 §

#### *Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation på säkerhetsavdelningar*

Andra brev, postförsändelser och meddelanden till och från fångar på en säkerhetsavdelning än sådana som avses i 3 och 4 § får läsas, om det av någon anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. I fråga om fångarnas brevväxling tillämpas i övrigt 1 §, 2 § 2 och 3 mom. samt 2 a, 3—5 och 11 §.

---

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

### 11 §

#### *Beslutanderätt*

En säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om läsning av brev, andra postförsändelser eller meddelanden med stöd av 2 § 1 mom., 8 § 1 mom. eller 9 b §, om utredning av avsändaren enligt 2 § 2 mom., om kopiering enligt 2 § 3 mom., om att underrätta fången om läsning enligt 2 a § 1 mom. samt om kvarhållande av försändelser eller meddelanden enligt 5 §. Ett meddelande får dock även lämnas för läsning till en sådan tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten som har rätt att behandla uppgifter i säkerhetsregistret. Beslut om avlyssning och inspelning av telefonsamtal fattas av en säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning. Beslut om avbrytande eller förvägran av användning av telefon fattas av en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller av en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter.

### 13 kap.

#### **Besök och andra kontakter utom fängelset**

### 2 §

#### *Besöksrum och övervakning av besök*

Vid sådana övervakade besök som avses i 3 § får samtalet mellan fången och besökaren avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med besökaren behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. En på säkerhetsavdelning placerad fånges samtal får avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning ~~såväl~~ vid ett övervakat besök enligt 3 § ~~och~~ vid besök av barn enligt 5 § **och vid sådan kontakt via videolänk som avses i 13 §.** Fången och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtalet innan åtgärden inleds.

### **13 § (Ny)**

#### *Kontakt via videolänk*

I fråga om övervakning och avbrytande av kontakter samt återkallande av tillstånd till kontakter tillämpas vad som föreskrivs i 2 § 2 **och 3** mom., 8 § och 9 §.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

16 kap.

### Granskning av fängelselokaler och fångar

3 §

#### *Säkerhetskontroll av fångar*

En fånge får underkastas säkerhetskontroll för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller trygga en fånges eller någon annans säkerhet (*säkerhetskontroll av fångar*).

— — — — —

18 kap.

### Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

2 §

#### *Användning av fängsel*

En fånges omedelbara rörelsefrihet får begränsas med handbojor, plastfängsel, skydd som förhindrar spottning eller andra motsvarande medel, om det är nödvändigt i samband med tjänsteuppgifter för att

- 1) förhindra rymning under transport,
- 2) tygla sådant våldsamt uppträdande som inte kan förhindras på något annat sätt och som kan äventyra fångens eller någon annans säkerhet eller orsaka betydande skada på egendom,
- 3) avvärja överhängande risk för våld, eller
- 4) säkerställa kroppsbesiktning.

Fängsel får inte användas längre än nödvändigt. Fängsel får inte orsaka fången fara eller onödigt smärta. Om fängsel används med stöd av 1 mom. 2 punkten ska en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården utan dröjsmål underrättas om användningen av fängsel. När fången ska höras inför domstol, ska fängslens avlägsnande, om inte rättens ordförande av särskilda skäl bestämmer något annat. Fängslens ska också avlägsnande om det är nödvändigt för att en medicinsk åtgärd ska kunna vidtas.

En fånge som är gravid får inte beläggas med fängsel när förlossningen har börjat, under förlossningen eller omedelbart efter förlossningen.

5 §

#### *Avskildhet*

En fånge får hållas avskild från de andra fångarna, om det är nödvändigt

- 1) för att förhindra att fången allvarligt äventyrar någon annans liv eller hälsa,
- 2) för att förhindra ett uppenbart rymnings- eller fritagningsförsök,

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

- 3) för att förhindra fortgående användning av berusningsmedel eller narkotikabrott enligt 50 kap. 1, 2, 2 a, 3, 4 eller 4 a § i strafflagen,
  - 4) för att garantera fångens egen säkerhet, eller
  - 5) för att förhindra andra gärningar som motsvarar dem som nämns i 1—4 punkten och som allvarligt äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset.
- — — — —

### 6 §

#### *Användning av maktmedel*

En tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten har vid utförande av tjänsteuppdrag rätt att använda maktmedel för att

- 1) förhindra att en fånge rymmer eller avlägsnar sig utan tillstånd, för att bryta ner motstånd och för att vidta de övervaknings-, gransknings- och säkerhetsåtgärder som avses i detta kapitel eller i 16 kap.,
  - 2) förhindra tillträde till fängelset, för att frånta personer föremål och ämnen, för att avlägsna personer från fängelseområdet samt för att gripa och hålla personer i förvar enligt 17 kap.,
  - 3) förhindra olovligt tillträde, avlägsna ett hinder eller stoppa ett fortskaffningsmedel, när det finns fara för ett brott mot liv eller hälsa eller någon annan gärning eller händelse som kan äventyra någons hälsa, samt
  - 4) gripa en fånge i sådant civilt arbete som avses i 8 kap. 6 §, i sådan sysselsättning utanför fängelset som avses i 9 § eller som placerats i en anstalt utanför fängelset och förpassa fången till fängelset.
- — — — —

Denna lag träder i kraft den 20.

\_\_\_\_\_

## 2.

## Lag

### om ändring av häktningsslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i häktningsslagen (768/2005) 4 kap. 1 § 1 mom., 7 kap. 1 § och 2 § 1 mom., 8 kap. 7 § 1 mom., 9 kap. 1 § 3 mom. och 10 § 2 mom., 11 kap. 3 § 1 mom., 13 kap. 2 §, 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom., 15 kap. 1 § 1 mom. 1 punkten samt 16 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten,

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

av dem 8 kap. 7 § 1 mom. och 9 kap. 1 § 3 mom. sådana de lyder i lag 291/2021, 9 kap. 10 § 2 mom. sådant det lyder i lag 394/2015, 13 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 508/2019 och 6 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 736/2011, 15 kap. 1 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 307/2023 samt 16 kap. 1 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 1641/2015, och fogas till 3 kap. nya 2 b–2 d § och till 9 § i det kapitlet, sådan den lyder i lagarna 223/2022 och 307/2023, ett nytt 4 mom. samt till lagens 8 kap. en ny 8 §, i stället för den 8 § som upphävts genom lag 1303/2021, som följer:

3 kap.

### Placering i fängelset, basvård och förflyttning

2 b §

#### *Säkerhetsavdelning*

Bestämmelser om begränsning av rättigheterna för häktade som placerats på en säkerhetsavdelning finns i 4 kap. 1 § 1 mom., 7 kap. 1 § 2 mom., 2 § 1 mom. och 3 § 1 mom., 8 kap. 8 § samt 9 kap. 1 § 3 mom.

En läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska utan dröjsmål underrättas om placering på en säkerhetsavdelning. Häktade som placerats på en säkerhetsavdelning och deras hälsotillstånd ska noggrant följas.

2 c §

#### *Villkor för placering på en säkerhetsavdelning*

En häktad kan placeras på en säkerhetsavdelning, om det är nödvändigt för att förhindra att den häktade

- 1) fortsätter med brottslig verksamhet, vilket äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset,
- 2) försöker rymma eller är föremål för fritagningsförsök, eller
- 3) på något annat sätt än de som avses i 1 eller 2 punkten allvarligt äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset eller en annan häktads eller någon annans säkerhet i fängelset.

2 d §

#### *Varaktigheten av placering på säkerhetsavdelning*

Placeringen på en säkerhetsavdelning får inte fortgå längre än nödvändigt. Ett beslut om placering av en häktad på en säkerhetsavdelning och grunderna för beslutet ska omprövas minst var tredje månad.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

### 9 §

#### *Beslutanderätt*

-----

Direktören för ansvarsområdet för operativ verksamhet fattar på förslag av enhetschefen för fängelset eller enhetschefen för enheten för klientbedömning eller efter att ha hört dessa beslut om placering och fortsatt placering av häktade på säkerhetsavdelningar.

### 4 kap.

#### **Sysselsättning**

### 1 §

#### *Deltagande i sysselsättning*

En häktad är inte skyldig att delta i sådan sysselsättning som ordnas eller godkänns av fängelset. Om en häktad önskar delta i sysselsättning, ska tillfälle till detta ordnas i den utsträckning det är möjligt. En häktad som placerats på säkerhetsavdelning kan dock delta endast i aktiviteter som lämpar sig för säkerhetsavdelningen.

-----

### 7 kap.

#### **Fritid**

### 1 §

#### *Fritidsverksamhet*

En häktad får delta i fritidsverksamhet och tillbringa fritiden tillsammans med andra fångar och häktade.

En häktad som placerats på en säkerhetsavdelning får delta i fritidsaktiviteter som lämpar sig för säkerhetsavdelningen. En häktad som placerats på en säkerhetsavdelning får tillbringa fritiden tillsammans med andra häktade på säkerhetsavdelningen på ett sätt som lämpar sig för säkerhetsavdelningen.

Deltagandet kan förbjudas eller begränsas, om den häktade

- 1) avtjänar straff i enrum enligt 10 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten, eller
- 2) är föremål för åtgärder enligt 10 kap. 11 § eller 13 kap. 1 § 1 mom.

En häktad som är berusad eller stör fritidsverksamheten eller äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset, kan förvägras rätt att delta i ett fritidsevenemang.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

### 2 §

#### *Religionsutövning*

En häktad har rätt att delta i gudstjänster, andaktsstunder och andra religiösa sammankomster som ordnas i fängelset, om inte den häktade

1) har placerats på en säkerhetsavdelning eller avtjänar straff i enrum enligt 10 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten, eller

2) är föremål för åtgärder enligt 10 kap. 11 § eller 13 kap. 1 § 1 mom.

---

### 8 kap.

#### **Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation**

### 7 §

#### *Avlyssning och inspelning av telefonsamtal*

En häktads telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till avlyssning och inspelning av telefonsamtal får fattas för högst 14 dagar åt gången.

---

### 8 §

#### *Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation på säkerhetsavdelningar*

Andra brev, postförsändelser och meddelanden till och från en häktad på en säkerhetsavdelning än sådana som avses i 3 eller 4 § får läsas, om det av någon anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att säkerställa syftet med häktningen, förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. I fråga om häktades brevväxling tillämpas i övrigt 1 §, 2 § 2 och 3 mom. samt 2 a, 3–5 och 9 §.

Ett villkor för att en häktad på en säkerhetsavdelning ska få använda telefon är att den häktade samtycker till att hans eller hennes samtal kan spelas in utöver att de avlyssnas. I fråga om avlyssning av samtal tillämpas i övrigt bestämmelserna i 7 § 2 och 3 mom.

En häktad som placerats på en säkerhetsavdelning kan inte beviljas tillstånd till användning av e-post enligt 7 a §.

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

### 9 kap.

#### Besök och andra kontakter utom fängelset

##### 1 §

##### *Besök*

Samtalet mellan den häktade och besökaren får avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med besökaren behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. En på säkerhetsavdelning placerad häktads samtal får avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning ~~såväl~~ vid ett övervakat besök enligt 2 mom. ~~och~~ vid besök av barn enligt 3 § **och vid sådan kontakt via videolänk som avses i 10 §**. Den häktade och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtalet innan åtgärden inleds.

##### **10 § (Ny)**

##### *Kontakt via videolänk*

I fråga om övervakning och avbrytande av kontakter samt återkallande av tillstånd till kontakter tillämpas vad som föreskrivs i 1 § 2 **och 3** mom., 6 § och 7 §.

### 11 kap.

#### Granskning av fängelselokaler och häktade

##### 3 §

##### *Säkerhetskontroll av häktade*

En häktad får underkastas säkerhetskontroll för att förhindra brott, upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset, trygga en häktads eller någon annans säkerhet eller säkerställa syftet med häktningen (*säkerhetskontroll av häktade*).

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

### 13 kap.

#### Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

##### 2 §

###### *Användning av fängsel*

En häktads omedelbara rörelsefrihet får begränsas med handbojor, plastfängsel, skydd som förhindrar spottning eller andra motsvarande medel, om det är nödvändigt i samband med tjänsteuppdraget för att

- 1) förhindra rymning under transport,
- 2) tygla sådant våldsamt uppträdande som inte kan förhindras på något annat sätt och som kan äventyra den häktades eller någon annans säkerhet eller orsaka betydande skada på egendom,
- 3) avvärja överhängande risk för våld, eller
- 4) säkerställa kroppsbesiktning.

Fängsel får inte användas längre än nödvändigt. Fängsel får inte orsaka den häktade fara eller onödig smärta. Om fängsel används med stöd av 1 mom. 2 punkten ska en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården utan dröjsmål underrättas om användningen av fängsel. När den häktade ska höras inför domstol ska fängslen avlägsnas, om inte rättens ordförande av särskilda skäl bestämmer något annat. Fängslen ska också avlägsnas om det är nödvändigt för att en medicinsk åtgärd ska kunna vidtas.

En häktad som är gravid får inte beläggas med fängsel när förlossningen har börjat, under förlossningen eller omedelbart efter förlossningen.

##### 5 §

###### *Avskildhet*

En häktad får hållas avskild från andra fångar och häktade, om det är nödvändigt

- 1) för att förhindra att den häktade allvarligt äventyrar någon annans liv eller hälsa,
  - 2) för att förhindra ett uppenbart rymnings- eller fritagningsförsök,
  - 3) för att förhindra fortgående användning av berusningsmedel eller narkotikabrott enligt 50 kap. 1, 2, 2 a, 3, 4 eller 4 a § i strafflagen,
  - 4) för att garantera den häktades egen säkerhet, eller
  - 5) för att förhindra andra gärningar som motsvarar dem som nämns i 1—4 punkten och som allvarligt äventyrar ordningen och säkerheten i fängelset.
- 

##### 6 §

###### *Användning av maktmedel*

En tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten har vid utförande av tjänsteuppdrag rätt att använda maktmedel för att

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

1) förhindra att en häktad rymmer eller avlägsnar sig utan tillstånd, för att bryta ner motstånd och för att vidta de övervaknings-, gransknings- och säkerhetsåtgärder som avses i detta kapitel eller i 11 kap.,

2) förhindra tillträde till fängelset, för att frånta personer föremål och ämnen, för att avlägsna personer från fängelseområdet samt för att gripa och hålla personer i förvar enligt 12 kap., samt

3) förhindra olovligt tillträde, avlägsna ett hinder eller stoppa ett fortskaffningsmedel, när det finns fara för ett brott mot liv eller hälsa eller någon annan gärning eller händelse som kan äventyra någons hälsa.

-----

### 15 kap.

#### Ändringssökande

##### 1 §

##### *Beslut i vilka ändring får sökas*

En häktad får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

-----

1) placering enligt 3 kap. 1 § 5 mom., avskilt boende på egen begäran enligt 3 kap. 2 § 2 mom., placering på en säkerhetsavdelning enligt 3 kap. 2 c §, fortsatt placering på en säkerhetsavdelning enligt 3 kap. 2 d §, användning av egna kläder enligt 3 kap. 3 § eller avvikelser från den normala kosten enligt 3 kap. 4 §,

-----

### 16 kap.

#### Särskilda bestämmelser

##### 1 §

##### *Tillämpning av fängelselagen*

Vid verkställighet av häktning tillämpas vad som föreskrivs om verkställighet av fängelse i följande bestämmelser i fängelselagen:

-----

3) 5 kap. 1 § 1 mom. om avdelningar, 5 kap. 5 § 1 mom. om en säkerhetsavdelning, 5 kap. 8 § om dagordningen på en avdelning, 5 kap. 9 § 1 mom. om beslutanderätten vid fastställande av dagordningen på avdelningarna samt om beslutanderätten för en i 5 kap. 9 § 2 mom. avsedd överläkare eller en av denne förordnad läkare,

-----

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 20.

\_\_\_\_\_

3.

### Lag

#### om ändring av 9 § i lagen om försvarstillstånd

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen om försvarstillstånd (1083/1991) 9 § 4 mom. som följer:

#### 9 §

\_\_\_\_\_  
I fråga om rättigheterna för den som tas i skyddsförvar gäller vad som föreskrivs om häktade i häktningsslagen (768/2005). Personens kontakter med utomstående kan dock begränsas och förbjudas till den del de kan äventyra syftet med skyddsförvaret.

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 20.

\_\_\_\_\_

## Betänkande LaUB 14/2025 rd

Helsingfors 26.11.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf  
medlem Pekka Aittakumpu saf  
medlem Atte Harjanne gröna  
medlem Pia Hiltunen sd  
medlem Aleksi Jäntti saml  
medlem Anette Karlsson sd  
medlem Mari Kaunistola saml  
medlem Rami Lehtinen saf  
medlem Pia Lohikoski vänst  
medlem Timo Mehtälä cent  
medlem Susanne Päivärinta saml  
medlem Mika Riipi cent  
medlem Joakim Vigelius saf  
medlem Juha Viitala sd  
ersättare Karoliina Partanen saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.